

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त “घ” वर्गका लघुवित्त संस्थाहरूलाई जारी गरिएको निर्देशन - २०७० मा समावेश गरिएका मुख्य मुख्य थप/संशोधन/परिमार्जन/खारेजी सम्बन्धी व्यवस्थाहरू:-

१. लघुवित्त वित्तीय संस्थाले कर्जा प्रवाह गर्दा सो को साँवा ब्याज असुल हुने भुक्तानी तालिका ऋणीलाई उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने व्यवस्था थप गरिएको ।
२. एकाघर परिवारका कुनै सदस्यले लिएको लघुकर्जा उपयुक्त कारण सहित सोही एकाघर परिवारका अन्य सदस्यको नाममा हस्तान्तरण/परिवर्तन गर्न सकिने व्यवस्था थप गरिएको ।
३. लघुवित्त संस्थाले एउटा धितोका आधारमा एकभन्दा बढि व्यक्तिलाई कर्जा प्रवाह गर्न पाइने छैन भन्ने व्यवस्था थप गरिएको ।
४. सञ्चालकलाई बैठकमा उपस्थित भए बापत पाउने बैठक भत्ता लगायतका सुविधा र संस्थाको काम गर्दाको पारिश्रमिक तथा अन्य सुविधा नियमावलीमा स्पष्ट उल्लेख नगरी प्रदान गर्न पाइने छैन भन्ने व्यवस्था थप गरिएको ।
५. देहायको अवस्था पूरा गरेका लघुवित्त संस्थाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र नयाँ शाखा कार्यालय खोल्न सक्ने व्यवस्था गरी उक्त शर्तहरू थप गरिएको :
  - (अ) प्रस्तावित स्थान व्यवसायिक रूपले सम्भाव्य रहेको विवरण तयार गर्नु पर्ने ।
  - (आ) तोकेको न्यूनतम चुक्ता पूँजी पूरा गरेको ।
  - (इ) यस बैंकले तोकेको पूँजीकोष पूरा गरेको ।
  - (ई) निष्क्रिय कर्जा (NPL) ५ प्रतिशतभन्दा बढी नभएको ।
  - (उ) यस बैंकबाट दिईएको शर्त तथा निर्देशनको पालना गरेको ।
  - (ऊ) सम्बन्धित संस्थाको सञ्चालक समितिबाट शाखा कार्यालय स्थापना/संचालन गर्ने सम्बन्धी निर्णय भएको हुनु पर्ने । सञ्चालक समितिले निर्णय गरेको मितिले १५ दिनभित्र यस बैंक समक्ष संलग्न अनुसूची १४.१ बमोजिमको ढाँचाको फारम भरी स्वीकृतिको लागि आवेदन दिनु पर्ने । यस बैंकबाट स्वीकृति पाएको मितिले छ महिनाभित्रमा शाखा कार्यालय खोली कारोबार सञ्चालन गरि सक्नु पर्ने ।”
६. एक मुष्ट रुपमा फिर्ता हुने निक्षेपको ब्याज प्रदान गर्ने सम्बन्धमा देहायको व्यवस्था थप गरिएको ।

“नियमित रुपमा ब्याज भुक्तानी नगरी कुनै निश्चित समय पश्चात एकमुष्ट रुपमा साँवा ब्याज फिर्ता गर्ने गरी लिईएका वचतको हकमा त्यस्तो ब्याज भुक्तानी नभएको अवस्थामा समेत हरेक वर्ष ब्याज खर्च लेखि तिर्नुपर्ने ब्याज हिसाबमा दायित्व देखाउनु पर्ने छ । त्यस्तो निक्षेपमा ब्याजदर नतोकिएको भएता पनि निक्षेप जम्मा गरेको रकम र भुक्तानी हुने रकमको आधारमा आउने प्रभावकारी (Effective) ब्याजदरलाई आधार लिनुपर्ने छ ।”
७. थोक कर्जाको कारोबार गर्ने लघुवित्त वित्तीय संस्थाले विपन्न वर्गमा लगानी गर्ने गरी खुद्रा कर्जाको कारोबार गर्ने मध्यस्थकर्ता संस्थालाई उपलब्ध गराएको थोक कर्जा विपन्न वर्गमा लगानी भए नभएको सम्बन्धमा अर्धवार्षिक (पौष र आषाढमसान्तसम्मको) रुपमा अनुगमन गरी माघ र श्रावण मसान्तमा सोको विवरण यस बैंकको लघुवित्त प्रवर्द्धन तथा सुपरिवेक्षण विभागमा पठाउनु पर्ने व्यवस्था थप गरिएको ।
८. देहायको व्यवस्था आन्तरिक रुपमा कार्यान्वयनमा रहेकोमा निर्देशनमा समावेश गरिएको:

“लघुवित्त वित्तीय संस्थाले निश्चित प्रयोजनको लागि ग्राहक सदस्यहरुबाट संकलन गरिएको शुल्क समेतबाट खडा गरिएको लघु सुरक्षण कोष जस्ता कोषमा रहेको रकम सदस्यहरु कै हकहितमा खर्च गर्नुपर्ने छ । यसरी खर्च भई बाँकी रहेको रकम रकमान्तर गरी आम्दानी जनाउने कार्य कोषको उद्देश्य विपरित हुने देखिएको हुँदा त्यस्तो कोषको रकम आम्दानी जनाउन नपाईने र Earmark गरी छुट्टै लगानी गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।”

९. देहायको व्यवस्था समावेश गरिएको:
“क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको सहायक कम्पनीको रूपमा खुलेका लघुवित्त वित्तीय संस्थाले मुख्य (Parent) संस्थामा व्याज आर्जन हुने कुनै पनि प्रकारको खाता खोल्न पाउने छैन ।
१०. कर्जा पुनरसंरचना तथा पुनरतालिकीकरण सम्बन्धी व्यवस्थालाई हटाइएको ।
११. खुद्रा कर्जा कारोवार गर्ने लघुवित्त संस्थाले “क्रमशः वृद्धि गरी” बढिमा एक लाख वा तीन लाख रुपैयासम्म कर्जा प्रवाह गर्न सक्ने व्यवस्थामा उल्लिखित “क्रमशः वृद्धि गरी” भन्ने शब्दहरु हटाइएको ।
१२. विश्व विद्यालयका प्राध्यापक वा सहप्राध्यापकको सट्टा विश्व विद्यालय वा सो अन्तर्गतका क्याम्पसमा प्राध्यापन पेशामा संलग्न व्यक्तिलाई लघुवित्त संस्थाको संचालकको रूपमा नियुक्त हुन बाधा नपर्ने व्यवस्था गरिएको ।
१३. वैधानिक तरलता अनुपात मौज्दात नपुग भएको अवस्थामा जरिवाना लगाउंदा पहिलो, दोश्रो र तेस्रो पटक क्रमशः बैकदर, दोब्बर र तेब्बर रहेकोमा अनिवार्य मौज्दातमा लगाईने जरिवाना सरह क्रमशः बैकदर, डेढी र दोब्बर बनाईएको ।
१४. लघुवित्त संस्थाले थप शाखा खोल्न २०६४ आषाढमसान्तको चुक्तापूँजीलाई आधार लिने व्यवस्था भएकोमा देहाय बमोजिम संशोधन गरिएको ।
“तोकिएको न्यूनतम चुक्ता पूँजीमा रु २५ लाख वा सोही अनुपातमा चुक्ता पूँजी वृद्धि गरेमा प्रति रु. २५ लाख थप पूँजी बराबर थप एक जिल्लाको अनुपातमा थप जिल्लाहरु समेतमा कार्यक्षेत्र कायम गरी शाखा विस्तार गर्न सक्नेछन् । यसरी चुक्ता पूँजीमा थप भएको विवरण लेखापरीक्षकबाट प्रमाणित गराई पेश गर्नु पर्नेछ ।”
१५. इजाजतपत्रप्राप्त बैक तथा वित्तीय संस्थाहरुले संचालनमा आएको मितिले बढीमा दुई वर्षभित्र सर्वसाधारणको लागि छुट्याइएको शेयर बिक्री वितरण गरी सक्नु पर्ने व्यवस्थाको समय सीमा ३ वर्ष कायम गरिएको ।